

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 20 март 2023 г.
(OR. en)

7587/23

COSCE 5
COPS 148
CFSP/PESC 470
COEST 216

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите

№ предх. док.: 7256/23

Относно: Приоритетите на ЕС в ОССЕ
- Заключение на Съвета (20 март 2023 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно приоритетите на ЕС в ОССЕ, одобрени от Съвета на 3941-вото му заседание от 20 март 2023 г.

Заклучения на Съвета относно приоритетите на ЕС в ОССЕ

Предизвикателства пред европейската сигурност

1. Като започна и продължава непровокираната, неоправдана и незаконна агресивна война срещу Украйна със съучастието на Беларус, Русия наруши основните норми, принципи и ангажименти, на които се гради европейската сигурност. Тези принципи са залегнали в Устава на ООН и в учредителните документи на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), включително Заключителния акт от Хелзинки и Парижката харта. Въпреки че Русия се опитва да ги подкопае от години, включително в Грузия през 2008 г. и в Украйна през 2014 г., тези принципи не подлежат нито на преговори, нито на преразглеждане или ново тълкуване. Сигурността на Украйна е сигурността на Европа. Европейският съюз ще подкрепя категорично Украйна и нейния народ, докато е необходимо.

Ролята на ОССЕ за сигурността в региона на ОССЕ

2. На заседанието на Съвета на министрите на ОССЕ през декември 2022 г. участващите държави потвърдиха, че ОССЕ остава един от пазителите на основните актове и ценности, уреждащи сигурността в Европа, че продължава да предоставя уникална платформа за всеобхватни дискусии относно сигурността във всичките три измерения и че запазва голям и уникален набор от инструменти за предотвратяване и разрешаване на конфликти. Основните принципи и ангажименти на Заключителния акт от Хелзинки и Парижката харта не могат да бъдат надлежно защитени без прекратяване на агресивната война на Русия и възстановяване на суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници.

3. ЕС и неговите държави членки, които представляват почти половината от участващите държави и допринасят за около 60% от финансовите и човешките ресурси на организацията, са твърди поддръжници на ОССЕ. В Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз¹, в съвместното съобщение относно засилването на приноса на ЕС към основаното на правила многостранно сътрудничество² и в Стратегическия компас³ се препоръчва засилване на сътрудничеството между ЕС и ОССЕ. Подкрепата на ЕС за ОССЕ се опира на категоричния ангажимент на ЕС за ефективно многостранно сътрудничество, което се основава твърдо на зачитането на принципите на правовата държава и международното право, включително правата на човека и международното хуманитарно право. Ефективното многостранно сътрудничество, основано на общи правила, и защитата на правата на човека и основните свободи, демокрацията и принципите на правовата държава продължават да бъдат най-добрият начин за опазване на световния мир и сигурност.
4. Съветът поздравява настоящите и предишните действащи председатели на ОССЕ за усилията им да ръководят организацията в трудни времена, белязани от агресивната война на Русия срещу Украйна в нарушение на основополагащите принципи на ОССЕ и от възпрепятстването от страна на Русия на функционирането на ОССЕ. Въпреки тази ситуация ОССЕ остана вярна на ценностите си и продължи да постига важни резултати, като например задействането на Московския механизъм, организирането през 2022 г. на Варшавската конференция за човешкото измерение, стартирането на Програмата за подкрепа на Украйна и много други проекти. Освен това Съветът отчита и подкрепя усилията на ОССЕ, нейния секретариат и генерален секретар, мисиите на място и автономните институции — Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ), Върховния комисар на ОССЕ по националните малцинства (ВКНМ) и представителя по въпросите на свободата на медиите — както и на Парламентарната асамблея на ОССЕ, и приветства работата на колежа на ОССЕ за подготовка на персонал в областта на управлението на границите в Душанбе и Академията на ОССЕ в Бишкек.

---

¹https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf

²https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en_strategy_on_strengthening_the_eus_contribution_to_rule-based_multilateralism.pdf

³<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/en/pdf>

5. Съветът изразява съжаление, че специалната мисия на ОССЕ за наблюдение в Украйна, координаторът на проекта в Украйна и мисията на ОССЕ за наблюдение на руските контролно-пропускателни пунктове „Гуково“ и „Донецк“ трябваше да прекратят дейността си поради отказа на Русия да се присъедини към консенсуса относно удължаването на мандатите им. Съветът изтъква отново ясения призив на ЕС към Русия незабавно и безусловно да освободи тримата незаконно задържани служители на специалната мисия на ОССЕ за наблюдение в Украйна и да върне бронираните превозни средства на мисията на законните им собственици.
6. Съветът изразява дълбоко съжаление, че поради пречките от страна на Русия мандатът на мисията на ОССЕ в Молдова беше удължен само с шест месеца вместо с обичайния едногодишен срок, договорен от държавите от ОССЕ, участващи в заседанието на Съвета на министрите в Брюксел през 2006 г. Той призовава мандатът на мисията да бъде удължен за обичайния срок.
7. Съветът призовава всички участващи в ОССЕ държави да гарантират своевременното приемане на бюджета на ОССЕ с подходящи ресурси, като вземат предвид нарастващите разходи за организацията, особено в настоящия контекст на висока инфлация, за да се даде възможност за ефективно функциониране на ОССЕ във всичките три измерения. От решаващо значение е автономните институции, секретариатът и мисиите на място да получат подходящо финансиране, за да изпълняват съответните си мандати. При липсата на адекватно решение Съветът поздравява държавите, които предоставят извънбюджетни средства за запазване на способността на ОССЕ да функционира. Блокирането на процеса на одобряване на бюджета на ОССЕ за повече от година сериозно възпрепятства оперативния капацитет на ОССЕ и нейните институции.
8. Съветът изразява дълбоко съжаление, че поради продължаващото възпрепятстващо поведение на Русия Съветът на министрите на ОССЕ не успя да постигне консенсус относно действащия председател за 2024 г.

9. Съветът приветства непрекъснатата подкрепа на ОССЕ за Украйна и създаването на Програмата на ОССЕ за подкрепа на Украйна с цел укрепване устойчивостта на украинските институции и организации на гражданското общество. ЕС и неговите държави членки имат основен принос към тази извънбюджетна инициатива. Съветът приветства и двукратното задействане на Московския механизъм през 2022 г. във връзка с нарушения на международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека, военни престъпления и престъпления срещу човечеството, извършени в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна. Констатациите от двата доклада от мисиите по линия на Московския механизъм, както и от докладите на БДИПЧ, са съществен принос за събирането и анализа на факти с оглед представянето им пред механизми за отчетност, които имат или могат да имат юрисдикция в бъдеще.

Приоритетите на ЕС в ОССЕ

10. Съветът е ангажиран със защитата на ОССЕ като един от стълбовете на европейската система за сигурност и с гарантирането на спазването на Заключителния акт от Хелзинки, Парижката харта и други основни принципи и ангажименти на ОССЕ. ЕС ще продължи да подкрепя дейностите на секретариата, институциите и операциите на място на ОССЕ в целия регион на ОССЕ. Същевременно ЕС ще допринесе активно за прилагането на принципите и ангажиментите на ОССЕ във всичките три измерения, включително ролята на ОССЕ в ранното предупреждение, предотвратяването и разрешаването на конфликти, възстановяването на мира и сигурността, възстановяването след конфликти, насърчаването на сътрудничеството и Програмата за жените, мира и сигурността. За тази цел ЕС:
11. *Продължаване на усилията за възстановяване на ролята на ОССЕ за сигурността:*
- Ще продължи да насърчава подкрепата за основания на правила международен ред, основан на Устава на ООН и Хелзинкския декалог, предвид постоянните нарушения от страна на Руската федерация на международното право и на принципите и ангажиментите на ОССЕ. Изразяваме съжаление, че постоянните нарушения от страна на Руската федерация на ангажиментите и правилата на ОССЕ затрудняват редовната работа на организацията.

- Ще гарантира, че войната на Русия срещу Украйна остава в центъра на работата на ОССЕ, докато Русия продължава своята агресия, която представлява пряко нападение срещу европейската система за сигурност, и по този начин подкопава европейската и световната сигурност и стабилност.

12. *Подкрепа и укрепване на капацитета и дейностите на ОССЕ на място в целия регион на ОССЕ:*

- Ще продължи да използва всички инструменти на ОССЕ за справяне с агресията на Русия спрямо други участващи в ОССЕ държави.
- С оглед на ескалиращата агресивна война на Русия срещу Украйна ще подкрепя ОССЕ в приноса ѝ към усилията за търсене на пълна отговорност за грубите нарушения на международното право, военните престъпления и жестокостите и нарушенията на правата на човека.
- Ще осигурява подкрепа за Украйна чрез работата на секретариата на ОССЕ, включително чрез Програмата за подкрепа на Украйна, и автономните институции.
- Ще продължи да подкрепя ролята на ОССЕ за справяне с продължителните конфликти в Южен Кавказ и Република Молдова с цел постигане на устойчиви политически решения в съответствие с международното право и принципите и ангажиментите на ОССЕ. ОССЕ трябва да продължи да бъде в състояние да предлага подкрепа на всички участващи държави, които се нуждаят от нея.
- Съсредоточаване на усилията за осигуряване на непрекъснатост на мисиите на ОССЕ и на техните мандати, включително удължаване срока на мисията на ОССЕ в Република Молдова след юни 2023 г., предвид жизненоважната роля на тези мисии за намаляване на напрежението в конфликта, за мерките за изграждане на капацитет и за обучението в областта на човешките ресурси.
- Ще работи за запазване на ролята на ОССЕ като платформа за диалог по въпросите на мира и сигурността, основана на принципите и ангажиментите на ОССЕ, и за привличане на държави от целия регион към участие в бъдещия принос на ОССЕ към регионалната сигурност.

- Ще продължи да насърчава ангажираността на ОССЕ със Западните Балкани и източното съседство, по целесъобразност в съответствие с имащите отношение приоритети за разширяване, чрез мисиите на ОССЕ на място в региона и чрез работата на секретариата и институциите на ОССЕ, включително по отношение на принципите на правовата държава, последващите действия във връзка с препоръките на БДИПЧ за наблюдение на избори, свободата на изразяване, свободата на медиите, свободата на религията и убежденията, борбата с корупцията и организираната престъпност.
- Ще насърчава полезните взаимодействия с ангажираността на ОССЕ в Централна Азия и ще стимулира тази ангажираност, с акцент върху регионалната сигурност и издръжливост, за предотвратяване и противодействие на транснационалните заплахи, овластяване на жените и момичетата, предприемане на действия в областта на изменението на климата, киберсигурността и различните сектори на устойчива свързаност, посочени в стратегията за Global Gateway.
- Ще продължи сътрудничеството със средиземноморските и азиатските партньори на ОССЕ, тъй като сигурността в региона на ОССЕ е неразривно свързана с тази на съседните държави и може да бъде укрепена чрез диалог и сътрудничество в политико-военните, икономическите и екологичните измерения, както и човешките измерения, като съвместно се преодоляват предизвикателствата в областта на сигурността.

13. ***Гарантиране прилагането на всички принципи и ангажименти на ОССЕ във всичките три измерения:***

- Ще насърчава политическата воля и добросъвестността при прилагането на всеобхватния инструментариум на ОССЕ през целия цикъл на конфликта и във всичките три измерения. Особено внимание ще бъде отделено на изпълнението на Програмата за жените, мира и сигурността и на борбата с трафика на хора.
- Ще насърчава пълното изпълнение на ангажиментите и задълженията в политико-военната област. Освен това ЕС ще си сътрудничи тясно с ОССЕ за справяне с транснационалните заплахи и предизвикателства за сигурността.

- Ще използва пълноценно икономическото и екологичното измерение като средство за изграждане на доверие и като важен инструмент за укрепване на доброто управление и благосъстоянието на населението.
- Ще продължи да подкрепя решаващата работа на ОССЕ за справяне с връзката между влошаването на състоянието на околната среда/изменението на климата/загубата на биологично разнообразие и нейното въздействие върху сигурността като фактор, умножаващ заплахите, включително чрез подкрепа за участващите държави в изпълнението на съответните решения на Съвета на министрите, по-специално на историческото решение № 3/21 от Стокхолм от 2021 г. за укрепване на сътрудничеството за справяне с предизвикателствата, породени от изменението на климата.
- Ще изтъква ключовото значение на човешкото измерение при привеждането в действие на всеобхватната концепция за сигурност на ОССЕ, като настоява всички участващи държави да изпълнят изцяло всички ангажименти в областта на човешкото измерение, при пълно спазване на правото в областта на правата на човека, и да укрепят демократичните институции, принципите на правовата държава, равенството между половете и овластяването на всички жени и момичета, както и зачитането, защитата и упражняването на всички права на човека, включително тези на лицата, принадлежащи към национални малцинства.
- Ще продължи да призовава за сътрудничество в различни измерения по тези теми. Особено внимание ще бъде отделено на изпълнението на Програмата за жените, мира и сигурността, на сътрудничеството с гражданското общество, на насърчаването на свободата на изразяване, както онлайн, така и офлайн, на свободата на медиите и безопасността на журналистите, на борбата с трафика на хора и предотвратяването и справянето със сексуалното насилие, свързано с конфликти. ЕС ще насърчава участието на младите хора в дейностите и процесите на ОССЕ.
- Ще задълбочава сътрудничеството в областта на киберсигурността/сигурността на ИКТ в рамките на неформалната работна група, създадена с Решение 1039 на Постоянния съвет, по-специално чрез засилен ангажимент на ЕС по отношение на мерките за изграждане на доверие.

- Ще продължи да подкрепя редовното провеждане на прояви, свързани с човешкото измерение, включително срещите за прилагане на човешкото измерение, като основни платформи за обсъждане на положението с правата на човека и основните свободи в региона на ОССЕ и за оценка на изпълнението на ангажиментите, свързани с човешкото измерение, с представители на гражданското общество.

14. *Повишаване ефективността на ОССЕ:*

- Ще подкрепя правилното функциониране на организацията и ще обмисля начини за противодействие на препятствията и злоупотребата с правилото за консенсус.
- Ще продължи да използва формати като диалога на високо равнище между ЕС и ОССЕ и срещите на работно равнище за рационализиране на сътрудничеството и търсене на допълнителни полезни взаимодействия, особено на местно равнище.
- Ще продължи подкрепата за мандатите и работата на секретариата и мисиите на място в рамките на икономическото и екологичното измерение.
- Ще продължи да подкрепя мандатите и работата на автономните институции (БДИПЧ, ВКНМ, представителя по въпросите на свободата на медиите) и мисиите на място в подкрепа на изпълнението на ангажиментите на ОССЕ от страна на участващите държави, като например всеобхватните дейности на ОССЕ/БДИПЧ, свързани с изборите, чрез обмен на добри практики. С цел да допринесе за ранното предупреждение и да осигури ефективно предотвратяване и устойчиви решения на конфликти, ЕС ще продължи да подкрепя и мандата на ОССЕ/БДИПЧ да подпомага участващите държави при изпълнението на техните задължения в областта на правата на човека, ангажиментите им по отношение на равенството между половете и насърчаването на толерантността и недискриминацията.
- Ще продължи да придава значение на мандата на ВКНМ, по-специално за осигуряване на ранно предупреждение и стремеж към предприемане на действия на ранен етап по отношение на напрежението, включващо лица, принадлежащи към национални малцинства.

- Ще продължи да подкрепя мандата на представителя по въпросите на свободата на медиите за наблюдение на събитията в медиите като част от функцията за ранно предупреждение и за подпомагане на участващите държави да спазват ангажиментите си по отношение на свободата на изразяване и свободните медии, както онлайн, така и офлайн. Това включва усилия за гарантиране безопасността на журналистите.

15. Съветът изтъква отново ангажимента на ЕС да си сътрудничи с ОССЕ като всеобхватна и приобщаваща платформа за политически и свързан с политиките диалог относно европейската, евроатлантическата и евразийската сигурност, както и за изграждане на доверие чрез възстановяване на сигурността и зачитане на общите принципи и ангажименти на ОССЕ. Съветът потвърждава отново ангажимента на ЕС да продължи да подкрепя ОССЕ в политическо и финансово отношение. Сътрудничеството и диалогът между ЕС и ОССЕ ще продължат във всички възможни области и на всички равнища.
